

KRITERIJUMI OCJENJIVANJA-GEOGRAFIJA

I razred

	Minimalni zahtjevi	Srednji nivo	Viši nivo
Obrazovno-vaspitni ishod 1.	Učenik/ca prepoznaje činjenice u izvornom obliku, djelimično i uz pomoć nastavnika, ponavlja, nabraja, opisuje, preporučava, navodi imena i sl.	U stanju je da analizira, izdvaja, utvrđuje međusobne odnose, odredi uzroke i posljedice	Primjena, analiza, sinteza, vrednuje, odabira, primjena u pretpostavljenoj situaciji, transformiše naučeno u novu cjelinu ili oblik
Standardi znanja	Npr: navodi neke od grana geografije, predmeta proučavanja, objašnjava geografsku sredinu samostalno ili uz pomoć nastavnika	Npr: određuje se prema značaju geografije kao nauke i predmeta -pronalaži veze i uticaje elemenata geografske sredine -dijeli prema predmetu proučavanja -objasni veze sa srodnim naučnim disciplinama	Npr: pretpostavi promjene u geografskom omotaču usljed određenih dešavanja -predlaže rješenja i modele očuvanja ravnoteže i prirode -kritikuje argumentovano -preporuča, opravda, opredijeli se u odnosu na konkretni slučaj

	Minimalni zahtjevi	Srednji nivo	Viši nivo
Obrazovno-vaspitni ishod 2. Standardi znanja	<ul style="list-style-type: none"> - u stanju je da nabroji elemente Sunčevog sistema -objašnjava pojam Kosmosa -prepoznaje važnost Sunca u sistemu -opisuje raspored i međusobne odnose -razlikuje posljedice kretanja Zemlje i Mjeseca - i to sve samostalno ili uz pomoć nastavnika 	<ul style="list-style-type: none"> -odvaja nebeska tijela prema karakteristikama i položaju -grupiše planete -odredi razlike među nebeskim tijelima -pronalazi veze i moguće uticaje -poznaje posljedice i dokaze o kretanju Zemlje -sažima znanje o kalendaru i zonama 	<ul style="list-style-type: none"> -naučno primijeni na konkretnom primjeru položaj Zemlje na ekliptici, promjene položaja terminatora, mjesečeve faze i sl. -ocijeni važnost sila u Sunčevom sistemu -izvodi zaključke i riješi zadatak vezan za časovne zone, kalendar -pojašnjava na konkretnom primjeru uticaje kretanja na stalne vjetrove, vodene mase ili smjenu godišnjih doba

Za ishode koji nijesu obuhvaćeni primjerom važi isti obrazac.

	Minimalni zahtjevi	Srednji nivo	Viši nivo
Obrazovno-vaspitni ishod 3. Standardi znanja	-navodi metode prikazivanja Zemlje -uočava razlike među geografskim kartama -nabraja situacije u kojima se koristi -prepoznaje osnovne elemente matematičke i sadržaja	-upoređuje karte -poznaje univerzalni jezik kartografije -određuje razlike -pronalazi veze između namjene, razmjera i obuhvata	-osmisli načine orijentacije na terenu i primijeni poznate -argumentuje važnost razmjera za geografsku kartu -ocijeni važnost karte u mnogim oblastima -predloži načine prikazivanja populacije, privrednih kretanja i sl. -argumentuje i objedinjava metode prikazivanja, prednosti i nedostatke -u stanju je da kreira uopšteniju kartu manjeg opsega

	Minimalni zahtjevi	Srednji nivo	Viši nivo
<p>Obrazovno-vaspitni ishod 4.</p> <p>Standardi znanja</p>	<ul style="list-style-type: none"> -izdvaja unutrašnje sfere Zemlje -navodi imena -prepričava osobine slojeva 	<ul style="list-style-type: none"> -odredi sličnosti i razlike slojeva i djelova kore -pronađe vezu između unutrašnje građe i promjena u reljefu -genetski klasifikuje oblike reljefa -izdvoji ere i periode i najvažnije posljedice (dešavanja) -upoređuje potrese i rangira posljedice -poznaje značaj vulkanizma za reljef 	<ul style="list-style-type: none"> -analizira posljedice zemljotresa u kontekstu tektonskih ploča, geološke starosti, načina gradnje -preporučuje načine ublažavanja posljedica -argumetuje suštinske razlike u formiranju izgleda i značaja reljefnih oblika -pretpostavlja promjene nastale usled klimatskih promjena, intezitetu erozije i sl.

	Minimalni zahtjevi	Srednji nivo	Viši nivo
Obrazovno-vaspitni ishod 5. Standardi znanja	-nabroji osnovne tipove tla -prepoznaje važnost(resursa) tla -uočava veze sa proizvodnjom hrane	-sortira tla u odnosu na faktore nastanka -nalazi veze plodnosti i agrotehnikе -zna neke načine degradacije	-pretpostavi probleme u očuvanju tla -predlaže unapređenje -argumentuje stavove -kritikuje odnos - na konkretnom slučaju ocijeni važnost pedogenetskih faktora i ulogu čovjeka

	Minimalni zahtjevi	Srednji nivo	Viši nivo
<p>Obrazovno –vaspitni ishod 6.</p> <p>Standardi znanja</p>	<ul style="list-style-type: none"> -djelimično poznaje strukturu i sastav atmosfere -nabraja klimatske faktore i elemente -prepoznaje klimatske tipove(osnovne) -razlikuje pojmove klima i vrijeme 	<ul style="list-style-type: none"> -navodi sastav i strukturu atmosfere -razlikuje elemente i faktore -dovodi u vezu klimatske elemente -uočava veze vazdušnih masa i frontova -poznaje osnovu prognoze vremena -primjenjuje uzročno-posljedični koncept na elemente i faktore klime 	<ul style="list-style-type: none"> -ocjenjuje stanje atmosfere i nivo uticaja -dovodi u vezu klimatske tipove,faktore, vegetaciju i sl -na konkretnom primjeru, obalsti analizira međudejstvo faktora klime i međusobne uticaje elemenata -poznaje način funkcionisanja mjernih uređaja -čita i kreira sinoptičke karte i klimatske karte -u stanju je da osmisli načine osmatranja, evidencije i prognoze

	Minimalni zahtjevi	Srednji nivo	Viši nivo
<p>Obrazovno-vaspitni ishod 7.</p> <p>Standardi znanja</p>	<ul style="list-style-type: none"> -nabraja vrste voda, okeane -naslućuje značaj mora za klimu i privredu -navodi vode na kopnu uz djelimično povezivanje razlika-osobina 	<ul style="list-style-type: none"> -svrstava mora prema načinu postanka -nalazi veze između izgleda i postanka zaliva -određuje uzroke-faktore značajne za fizičko-hemijske odlike mora -izdvaja jezera prema načinu postanka -nalazi veze između geoloških karakteristika, klime i rijeka 	<ul style="list-style-type: none"> -ocjenjuje važnost voda za život -kritikuje uz argumente odnos prema vodama -pretpostavi promjene u toj oblasti -argumentuje veze geoloških klimatskih faktora na konkretnom slučaju -Pretpostavlja uticaj promjena na cjelini vodenog potencijala -predlaže rješenja u skladu sa napretkom nauke i tehnologije

	Minimalni zahtjevi	Srednji nivo	Viši nivo
Obrazovno-vaspitni ishod 8. i 9. Standardi znanja	<ul style="list-style-type: none"> -dijeli živi svijet -navodi primjere u vezi sa klimatskom zonom -prepoznaje uticaj čovjeka 	<ul style="list-style-type: none"> -upoređuje floru i faunu u kontekstu toplotnih pojaseva -izdvaja relikte, endeme i sl. -nalazi veze čovjeka i prirode -objasni pojam održivi razvoj 	<ul style="list-style-type: none"> -kritički procjenjuje uticaj ljudi -pretpostavlja promjene u skladu sa trenutnim stanjem -ocjenjuje važnost faktora za živi svijet -procjenjuje prirodne resurse -planira projekte održivog razvoja

	Minimalni zahtjevi	Srednji nivo	Viši nivo
Vaspitno-obrazovni ishod 10. Standardi znanja	-navodi osnovne odlike naselja -poznaje osnovne odlike populacije -razumije pojam kolonizacije-migracije, uticaj na stanovništvo	-određuje uzroke i posljedice gustine naseljenosti -izdvoji tipove migracija, naselja -pronađe veze demografskih i privrednih kretanja objasni strukturne razlike u populaciji (starost, pol, obrazovanje, religija...)	-pretpostavi tokove/promjene u populaciji svijeta -predloži mjere populacione politike -argumentuje situacije o stanju i problemima gradova, seoskih naselja sl.

	Minimalni zahtjevi	Srednji nivo	Viši nivo
Obrazovno-vaspitni ishod 11. Standardi znanja	-definiše privredu -prepozna glavne probleme -objasni o važnosti resursa, saobraćaja, nauke	-grupiše privredne grane po sektorima -pronađe veze nauke i tehnologije sa privredom -navodi uzroke nejednakog stepena razvijenosti -objasni pojam i značaj saobraćaja	-ocjenjuje ulogu privrednih grana i cjeline -nalazi veze, sličnosti i razlike unutar svjetske privrede -cijeni važnost saobraćaja i veza -opredjeljuje se o problemima svijeta i privrede -predlaže modele, puteve, korake u prevazilaženju problema

Uz navedene zahtjeve za određeni kognitivni nivo na ocjenu-rezultat učenika utiče i redovnost, učešće, doprinos, uloženi napor, iskreno nastojanje da dostigne traženo, tj. sve što može ići u prilog zajedničkom cilju ili ga otežava. Značajno je i ispoljavanje geografske logike i termina prikladnih temi, kao ukupan kvalitet i ljepota kazivanja.